

SAMEN ÉÉN WERELD

INHOUD

1. ZEKERHEID VOOR ALLE MENSEN
2. EEN KRACHTDADIG POLITIEK EUROPA
3. EEN WERELDWIJD SOCIAAL MODEL
4. NOODZAKELIJKE SOLIDARITEIT BIJ VREDESOPBOUW
5. EEN DUURZAME LEEFOMGEVING VOOR DE KOMENDE GENERATIES
6. EEN WERELDWIJDE ETHIEK
7. EEN EUROPESE PARTIJ
8. ONZE ACTIEPUNTEN
 - NAAR EEN INTEGRALE BENADERING
 - EEN KRACHTDADIG POLITIEK EUROPA
 - EEN WERELDWIJD SOCIAAL MODEL
 - VREDE EN VEILIGHEID
 - EEN DUURZAME LEEFOMGEVING
 - EEN WERELDWIJDE ETHIEK
 - EEN PARTIJ VOOR DE 21STE EEUW

HET MONDIAAL CONTRACT

RESOLUTIES GOEDGEKEURD OP HET TOEKOMSTCONGRES VAN DE SP VAN 16 EN 17 MEI 1998

1. De voorbije vijftig jaar is het wereldgebeuren fundamenteel gewijzigd. Vandaag wordt het socialisme geconfronteerd met twee ontwikkelingen, die zowel een uitdaging als een bedreiging vormen voor onze waarden en idealen. De eerste ontwikkeling slaat op de historische breuklijn die met de val van de Berlijnse Muur in 1989 werd uitgetekend. De tweede ontwikkeling heeft te maken met de mondialisering. Economie, financiën, informatie en communicatie, leefmilieu en cultuur hebben steeds meer een grensoverschrijdend karakter aangenomen.

1. ZEKERHEID VOOR ÀLLE MENSEN

2. Niets zal in Europa - zowel in West als in Oost - nog zijn zoals vóór 1989. Een veilig bestaan onder de nucleaire paraplu werd vóór 1989 vooral uitgedrukt in militaire en territoriale termen. Nu is de angst voor een allesvernietigende kernoorlog fel afgenomen. Nu delen we vooral de vrees voor wat de dag van morgen zal brengen, in een Europa zonder grenzen en scheidingslijnen, met grote sociale verschillen en met veel etnische en nationale problemen.
3. Socialisten willen het geloof in de maakbaarheid van dat nieuwe Europa verhogen en gestalte geven. De SP beschouwt de verdere uitbouw van het supranationaal Europa als één van de belangrijkste prioriteiten. Een sterk uitgebouwd politiek Europa moet het breekijzer worden waarmee het fundamenteel gebrek aan internationale economische regels verholpen moet worden. De Europese Unie, als regionale politieke macht, moet op dat terrein een pioniersrol vervullen. De EU moet het eerste internationaal niveau zijn waar onze aandacht naar uitgaat, zonder in eurocentrisme te willen vervallen of de rest van de wereld uit het oog te verliezen. De opvatting dat internationale politiek in de komende decennia in toenemende mate sociale politiek zal zijn, moet prioritair op het Europees niveau worden waargemaakt. Europa zal sociaal zijn, of het zal niet zijn.
4. De tweede ontwikkeling is die van de groeiende mondialisering. De politiek moet een antwoord bieden op deze schaalvergroting en voldoende instrumenten ontwikkelen om ook op wereldvlak opnieuw een stuwende rol te kunnen spelen. Daarom moet het socialisme het streven naar menselijke zekerheid naar voren schuiven als een universeel gegeven. Menselijke zekerheid omvat het streven van iedereen naar een zo groot mogelijke zekerheid in alle aspecten van het maatschappelijk leven. Dit betekent dus een veilige toekomst op sociaal, economisch, ecologisch, ethisch, cultureel en politiek vlak. Het realiseren van basisrechten op die vlakken is hierbij een essentieel element. Omdat dit streven alle aspecten van het maatschappelijk leven omvat, overstijgt menselijke zekerheid de individuele grieven en verlangens. Voor dit streven naar menselijke zekerheid is een geïntegreerde benadering van alle beleidsdomeinen nodig: in het bijzonder van buitenlandse betrekkingen, buitenlandse handel, ontwikkelingssamenwerking en defensie.
5. Een nieuw internationaal beleid en een integrale benadering van het wereldgebeuren houden duidelijke keuzes in. Het is niet langer houdbaar dat men meer wereldsolidariteit predikt en

vervolgens halt houdt bij de symbolische ondertekening van een actieprogramma. Die luxe hebben we niet meer. Het duurzaam omgaan met het leefmilieu en de toenemende bevolkingsgroei maken van internationale samenwerking niet alleen een nobel streefdoel, maar dwingen ons ertoe samen te werken met andere continenten, regio's en landen. Richtinggevend daarbij zijn:

- het streven naar een wereldwijd sociaal model;
- het invoeren van sociale basisrechten in de economische relaties;
- het waarborgen van vrede en veiligheid door vertrouwen, samenwerking en integratie;
- het streven naar duurzame ontwikkeling;
- het vooropstellen van een wereldwijde ethiek.

2. EEN KRACHTDADIG POLITIEK EUROPA

6. Een federaal Europees model

Europese politiek wordt meer en meer binnenlandse politiek, niet het minst op het sociaal-economische terrein. Door de verdere ontwikkeling van de interne markt en met de Europese Monetaire Unie komen heel wat hefbomen van de economische politiek in Europese handen te liggen. Deze tendens naar grotere Europese integratie is een passend antwoord op de toenemende mondialisering.

7. Het uiteindelijk streefdoel van de Europese integratie blijft voor de SP de vorming van een federaal Europees model. Dit wil zeggen dat het democratisch gekozen Europese Parlement analoge bevoegdheden moet krijgen als de parlementen in de Lidstaten, o.a. wetgevende en controlerende macht; dat de Europese ministerraden moeten evolueren naar een 'eerste kamer van vertegenwoordigers van de Lidstaten', die op hun beurt gecontroleerd worden door de nationale parlementen; dat de Europese Commissie moet uitgroeien tot een Europese regering, die garant staat voor het gemeenschappelijk belang en die benoemd wordt door het democratisch verkozen Europese parlement.

Het Europees parlement moet het democratisch hart van het politieke Europa worden. De bestaande beslissingsmechanismen moeten vervangen worden door een eenvormige besluitvormingsprocedure waarbij het Parlement het laatste woord heeft en tevens over initiatiefrecht beschikt, naast de Commissie. Het Parlement moet ook grondwetgevende bevoegdheid krijgen. De Europese Verdragen moeten vervangen worden door een door het Europese Parlement opgestelde grondwet. Tenslotte moet het Parlement de totstandkoming van een 'Europese democratische ruimte' stimuleren, waarin een Europees middenveld de schakel moet vormen tussen de Europese instellingen en de burgers.

8. Met de eenheidsmunt wordt een Europees beleid op sociaal en fiscaal vlak absoluut noodzakelijk. Daarom moet de Europese Unie afstappen van de unanimiteitsregel, en de regel van de gekwalificeerde meerderheid veralgemenen als er beslissingen moeten worden genomen.

9. Een sociaal-economische regering

Een 'sociaal-economische regering' moet het democratisch en politiek antwoord zijn op de Europese Centrale Bank. Die regering moet ervoor zorgen dat het monetaire beleid een politieke en sociaal-economische evenknie krijgt, die inspeelt op de sociale en werkgelegenheidsnoden. Het Europees tewerkstellingsbeleid moet evenwaardig zijn aan het monetaire beleid. Dat tewerkstellingsbeleid moet hand in hand gaan met goede arbeidsvoorwaarden, goed inkomen, en een doelmatige en doeltreffende sociale bescherming. Het beleid moet, naast de gekende begrotingsnormen, een aantal sociale normen vooropstellen die jaarlijks door het Europees Parlement en de Europese Raad van ministers geëvalueerd worden.

10. De Europese Unie wordt hét sociaal strijdtoneel bij uitstek in de nabije toekomst. De SP wil het zogenaamde Rijnlandmodel, waarvan het Belgische sociale model een variant is, veralgemenen tot de Europese Unie. Dat is de enige garantie om ons sociaal model te vrijwaren en te

versterken.

De solidariteit als cement van onze samenleving moet centraal staan in het Europese beleid. Een Europees beleid moet ertoe bijdragen dat de mogelijkheden voor een socialistisch beleid verruimd worden.

11. De SP is principieel voorstander van de Europese Monetaire Unie. De eenheidsmunt zal de integratie verder bevorderen, niet het minst in de geesten van de mensen. Een muntzone kan maar succesvol zijn indien ze gekoppeld wordt aan een beleid van sociale cohesie en fiscale coördinatie. Op Europees niveau moet dan ook een systeem ontwikkeld worden dat overdrachten mogelijk maakt ten bate van de sociaal zwakste lidstaten. Op die manier worden structurele solidariteitsbanden gesmeed die een evenwichtige sociale ontwikkeling over de grenzen heen mogelijk maken.
12. Een Stabiliteitsfonds
In het kader van de Europese Monetaire Unie pleit de SP voor de oprichting van een Stabiliteitsfonds. Zo'n fonds moet middelen ter beschikking stellen aan de lidstaten die het meest getroffen worden door economische schokken die van buitenaf komen en de lidstaten op een heel verschillende manier treffen. Wanneer de lidstaten door economische turbulenties van buiten af budgettaire dreigen te ontsporen, moet de Europese Unie kunnen bijpassen, zodat ze niet nog dieper gaan wegzakken.
13. De Europese Unie moet op wereldvlak zo vlug mogelijk met één stem spreken. Zij moet haar economisch gewicht vertalen in politiek gewicht. Pas dan zal de Unie met de grootste kans op slagen haar eigen sociaal-economisch model wereldwijd kunnen verdedigen en uitdragen. Zulke gelijklopende politieke stem op internationaal vlak moet consequent doorgetrokken worden. De SP pleit er dan ook voor dat in internationale fora de vertegenwoordiging in eerste instantie wordt waargenomen door de Europese Unie.
14. Uitbreiding van de EU
De SP is voorstander van de uitbreiding van de Europese Unie. De inbedding van de Centraal- en Oost-Europese landen in de Unie is een historische plicht. Zij zal tevens tegemoet komen aan de politieke stabiliteit van deze landen, wat meteen ook een verdere consolidering van onze vrede tot gevolg zal hebben.
Zowel in het belang van de nieuwe leden als in het belang van de huidige 15 dringt de SP aan op een verdere verdieping van de Unie vooraleer de effectieve uitbreiding een feit wordt. Die verdieping situeert zich prioritair op het institutionele vlak. Zowel de instellingen als de besluitvormingsprocedures (afschaffing veto-recht) dienen aangepast te worden, zodanig dat de Unie werkbaar blijft en efficiënt kan inspelen op de maatschappelijke uitdagingen.
15. Europa van de regio's
Door het wegvallen van de economische hinderpalen dankzij de voortschrijdende verfijning van de interne markt en door de invoering van de eenheidsmunt zullen meer en meer nieuwe grensoverschrijdende regionale economische polen zich gaan ontwikkelen. Dat is op zich een belangrijke evolutie die specifiek grensoverschrijdend politiek overleg noodzakelijk zal maken. Omwille van politieke maar ook van efficiëntieredenen en omwille van de zorg voor democratische transparantie van besluitvormingsprocessen is het aangewezen dat de nationale staatsvormen via specifieke procedures hun regio's blijven vertegenwoordigen in de voornaamste Europese instellingen. Het Comité van de Regio's moet echter wel een prominentere rol krijgen in het besluitvormingsproces wanneer het gaat over de verbetering van interregionale samenwerking binnen de Unie.

3. EEN WERELDWIJD SOCIAAL MODEL

16. Sociale basisrechten

De nieuwe spelregels voor het economisch gebeuren moeten voldoende ruimte creëren om wereldwijd de basis te leggen voor een sociaal model. De economische en financiële relaties tussen de landen in het noorden en het zuiden moeten sociaal 'geconditioneerd worden'. We kunnen en willen niet aanvaarden dat sociaal beschermde jobs ingeruild worden tegen jobs met mensonwaardige arbeidsomstandigheden. De werknemers hier en in het zuiden hebben recht op menswaardige arbeidsomstandigheden. Inzake sociale bescherming moeten dus afdwingbare minimumnormen worden ingevoerd en toegepast.

17. Als uitgangspunt voor deze internationaal aanvaarde sociale basisrechten stellen we de basisconventies van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) voor: het verbod op dwangarbeid; het verbod op kinderarbeid; het uitbannen van elke vorm van discriminatie op basis van geslacht, ras en levensbeschouwing bij tewerkstelling; de syndicale vrijheid; het recht op collectieve onderhandelingen.

18. De sociale basisrechten moeten de richting aangeven bij alle internationale economische relaties. Buitenlandse directe investeringen, internationale handelsovereenkomsten en internationale samenwerkingsakkoorden moeten aan die sociale basisrechten gekoppeld worden. We pleiten vooral voor een positieve benadering. Alle landen die de sociale basisrechten onderschrijven en respecteren, moeten daar vooral economisch voordeel bij hebben: recht op lagere intrestvoeten, langere looptijden voor de terugbetaling van leningen bij de multilaterale financiële instellingen, het neutraliseren van importtarieven en andere handelsbelemmeringen en een sociaal label voor de producten die ze uitvoeren. De Wereldhandelsorganisatie (WHO) moet deze voorkeursbehandeling mogelijk maken en niet bestempelen als een belemmering van de vrijhandel. Dit betekent dat de WHO de sociale basisrechten uitdrukkelijk in haar statuten opneemt.

19. Het behoort tot de morele verantwoordelijkheid van de Europese lidstaten om initiatieven te nemen die het naleven van de sociale basisrechten wereldwijd bevorderen. Het betreft hier sociale samenwerkingsprogramma's, het ondersteunen van syndicale vorming, het opbouwen van een civiele samenleving, het invoeren van een sociaal label en het universeel strafbaar stellen van schendingen van de sociale basisrechten. In de strijd voor een wereldwijd sociaal model zal er nauwe samenwerking gezocht moeten worden met de civiele samenleving. Zij is het medium bij uitstek om het maatschappelijk draagvlak voor dit pleidooi te vergroten en de problematiek op alle niveaus aan te kaarten.

20. Eerlijke handel

Willen de ontwikkelingslanden een duurzaam sociaal model uitbouwen, dan zullen ze op termijn zonder belemmeringen moeten kunnen deelnemen aan de wereldhandel. Daarbij moeten wel twee principes gerespecteerd worden: de sociale basisrechten als universeel gegeven en een eerlijke wereldhandel.

Bovendien moet de economische ontwikkeling gericht zijn op de behoeften van de bevolking en dit op een duurzame wijze.

Deelneming aan de wereldhandel betekent dat de ontwikkelingslanden kunnen rekenen op eerlijke en meer stabiele grondstoffenprijzen. Regionale samenwerking moet de opbouw van de financiële en technische mogelijkheden om de eigen productiecapaciteit en voedselvoorziening te vergroten, mogelijk maken. Regionale samenwerking moet ook de positie van de ontwikkelingslanden op de wereldmarkt versterken.

21. Het evenwicht tussen de uitbouw van een interne markt en een exportgericht beleid moet voor de ontwikkelingslanden zorgvuldig worden voorbereid. Het ondersteunen van de kleinschalige privé-sector, het aantrekken van particuliere investeringen en het uitbouwen van een gunstige economische omgeving zijn noodzakelijk. Daarom moet de principiële overeenkomst binnen de Wereldhandelsorganisatie om alle invoerbepalingen voor alle producten uit de minst ontwikkelde landen af te schaffen, zo snel mogelijk geconcretiseerd worden. Bovendien moet die overeenkomst uitgebreid worden naar alle ontwikkelingslanden.

Dumping van producten uit het noorden, in het bijzonder van landbouwoverschotten, die de lokale economie ontwrichten, zijn voor ons onaanvaardbaar.

22. Een heffing op internationale speculatie
Het realiseren van een wereldwijd sociaal model heeft natuurlijk een solide financiële basis nodig. Veertig jaar ontwikkelingssamenwerking heeft ons geleerd dat internationale solidariteit een rekbaar gegeven is. De 0,7%-norm die door de Verenigde Naties werd vooropgesteld, werd slechts door enkele landen bereikt. Daarom moet er dringend gezocht worden naar alternatieve financieringsbronnen.
23. Dagelijks wordt meer dan 70.000 miljard frank omgezet in vreemde valuta. Deze transacties vinden grotendeels hun oorsprong in internationale speculatie. Om de impact daarvan in te perken stelt de SP een heffing van 0,5% voor op het omzetten op de internationale valutamarkten. Naast het stabiliseren van de speculatieve geldstromen kan deze zogenaamde Tobin-taks een enorm potentieel aan middelen opleveren om te investeren in een wereldwijd sociaal model.
24. De Tobin-taks zal echter niet volstaan om internationale valutaspeculatie tegen te gaan. De crisis in Zuid-Oost-Azië heeft de nefaste impact van speculatie aangetoond. Het internationaal bankstelsel moet dan ook een drietal principes onderschrijven:
- de centrale banken van die landen die de sociale basisrechten respecteren, moeten het recht hebben om een bankwaarborg te vragen bij kortetermijngeldstromen of kredieten in vreemde munten; zodoende wordt een snelle kapitaalvlucht bij crisissituaties ontraden;
 - het internationaal monetair systeem moet bij crisissituaties het tijdelijk bevrozen van de toegang tot internationale financiële transacties kunnen opleggen;
 - voor het bankwezen moet een meldingsplicht bestaan inzake informatie over de financiële status en leningscapaciteit van alle banken aan een centraal internationaal orgaan (zie resolutie 26).
25. Sociaal-Economische Veiligheidsraad
Daadwerkelijk optreden op het internationaal economisch toneel vergt een nieuw model voor wereldbeheer. De SP pleit voor de oprichting van een Sociaal-Economische Veiligheidsraad (SEVR) die verantwoordelijk is voor de coördinatie van het sociaal-economische beleid van de lidstaten, de uitbouw van een langetermijnstrategie voor duurzame ontwikkeling en de verdeling van de inkomsten uit de Tobin-taks en andere internationale financieringsbronnen.
26. Wereld-Monetair Fonds
Het financiële beheer moet gebeuren door een nieuw fonds dat het resultaat is van het samengaan van het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank. Dit Wereld-Monetair Fonds (WMF) biedt een aantal hefboomen voor het bevorderen van de sociale normen. Ontwikkelingslanden kunnen op dit WMF sociaal geconditioneerde trekkingsrechten uitoefenen ten behoeve van hun kersverse sociale beschermingssystemen. Bij de toekenning van de trekkingsrechten moet er ook rekening gehouden worden met de randvoorwaarden op ecologisch vlak. Toezicht op het internationaal bankwezen, het toelaten van monetaire ingrepen tegen speculatie en het opvolgen van de meldingsplicht behoren eveneens tot de verantwoordelijkheid van het WMF.
27. Programma voor Menselijke Ontwikkeling
Het kluwen van de vele VN-organisaties die werken rond de meer sociale thema's, heeft niet geleid tot een groter engagement. Wij pleiten er dan ook voor om een beperkt aantal organisaties te bundelen rond de verschillende deelaspecten van menselijke zekerheid. Deze organisaties, elk met duidelijk omliggende doelstellingen, vallen dan onder de paraplu van een VN-Programma voor Menselijke Ontwikkeling (UNPHD).
28. Van belang is dat deze internationale organisaties de ontwikkelingslanden aanzien als partnerlanden. Zodoende gaat de voorkeur uit naar budgetbegeleiding en beleidsbeïnvloeding. Het uitvoeren van de programma's behoort tot de verantwoordelijkheid van de partnerlanden zelf. Indien de nodige capaciteit niet aanwezig is, is het vanzelfsprekend dat die internationale organen instaan voor kennisoverdracht en capaciteitsopbouw.

29. Internationale Arbeidsorganisatie
In dit nieuw model voor wereldbeheer is er een bijzondere rol weggelegd voor de Internationale Arbeidsorganisatie. De IAO moet de naleving van de sociale basisrechten in de afzonderlijke lidstaten van nabij kunnen opvolgen. Via onderzoeken, evaluaties en technische bijstand moet de Internationale Arbeidsorganisatie de speerpunt worden om sociale basisrechten wereldwijd hard te maken.
30. In dit model voor wereldbeheer wordt de Sociaal-Economische Veiligheidsraad dus ondersteund door zes pijlers voor internationale samenwerking, met eenzelfde statuut: het Wereld-Monetair Fonds, het VN-Programma voor Menselijke Ontwikkeling, de Internationale Arbeidsorganisatie, de Wereldhandelsorganisatie, de Mensenrechtencommissie van de VN en de Commissie voor Ecologische Veiligheid.
31. Schuldenproblematiek
De komende generaties in de ontwikkelingslanden dreigen met een torenhoge schuld geconfronteerd te worden. Daarom moet er gezocht worden naar alternatieve financieringsbronnen om die schuldenlast op een structurele manier te kunnen afbouwen en ruimte te creëren voor nieuwe initiatieven.
Een geplande en onderhandelde schuldkwijtschelding of -vermindering, gekoppeld aan de voorwaarde dat de vrijgekomen middelen aangewend worden voor sociale programma's, is onontbeerlijk voor een rechtvaardige ontwikkeling van de ontwikkelingslanden.
32. Een wereldwijd transfertsysteem
In plaats van het ijl nastreven van de 0,7%-norm pleit de SP voor het invoeren van een wereldwijd transfertsysteem via vaste en rechtvaardig verdeelde bijdrageschalen. Een progressieve bijdragevoet die bepaald wordt onder meer aan de hand van het Bruto Binnenlands Product per hoofd van de bevolking, levert jaarlijks een stabiel bedrag voor internationale samenwerking op. Ook de verdeling van de alzo bekomen financiële middelen moet op een eenduidige en eerlijke manier gebeuren.
33. De SP pleit voor verder onderzoek naar bijkomende alternatieve financieringsbronnen, met name:
- een heffing op de digitale bits;
 - een heffing op de verkoop van ruwe olie en andere energiebronnen.

4. NOODZAKELIJKE SOLIDARITEIT BIJ VREDESOPBOUW

34. Met het einde van de tweedeling van Europa werden de voorwaarden geschapen om de internationale verhoudingen te demilitariseren en de veiligheid van ons continent te verankeren in een veelvoud van politieke, sociale, economische en culturele betrekkingen. Het streven naar wederzijds vertrouwen en naar die veelzijdige samenwerking moet dan ook centraal staan in onze relaties met de landen van Centraal- en Oost-Europa, Rusland en de landen van het Middellandse Zeegebied.
35. De wederopbouw van Oost-Europa veronderstelt een engagement van de Europese Unie ten opzichte van Oost-Europa, analoog aan het engagement van de Verenigde Staten ten opzichte van West-Europa na de Tweede Wereldoorlog. Dat proces is bezig: op politiek vlak, op economisch vlak en op veiligheidsvlak. Zoals ook de geleidelijke integratie van de West-Europese staten binnen de Europese Unie met vallen en opstaan is verlopen, moet ook de integratie van de Centraal- en Oost-Europese landen in de politieke en economische instellingen van de Europese Unie pragmatisch en geleidelijk gebeuren, zonder iemand uit te sluiten.
36. Ontwapening
De verdere conventionele en nucleaire ontwapening is ook in de toekomst prioritair. In het kader van de uitbreiding van de NAVO is een verdere vermindering van de conventionele bewapening

overigens cruciaal. Het maximale niveau van conventionele bewapening moet niet langer voor een groep landen vastgelegd worden, maar per land.

37. De SP zal zich inzake wapenhandel blijvend inzetten voor een eenvormige Europese aanpak. Het einddoel moet zijn de wapenindustrie in de EU onder het volledige toezicht te brengen van de Europese instanties. De reglementering van de wapenexport wordt dan onder de bevoegdheid van de Europese Commissie en het Europees Parlement gebracht. De Europese landen moeten er dezelfde strenge normen op nahouden voor het weigeren of toestaan van wapenexportvergunningen. Onderlinge concurrentie op het vlak van wapenexport moet vermeden worden. De illegale wapenhandel moet stringent én over de grenzen heen aangepakt worden. De middelen die aangewend worden voor wetenschappelijk onderzoek voor militaire doeleinden, moeten via een meerjarenplan teruggedrongen worden. De Europese Unie moet ook een voortrekkersrol spelen bij de versterking en uitbreiding van het VN-Register voor Conventionele Wapens. Het Register zou uitgebreid moeten worden met kleine wapens, munitie, anti-persoonsmijnen en blindmakende wapens. Subsidies van overheidswege aan de militaire industrie moeten evenzeer bekendgemaakt worden. Dergelijke openheid vergroot de morele druk en de mogelijkheden voor controle en preventief optreden. In eigen land en in de Europese Unie moet actief gezocht worden naar nieuwe wegen om te komen tot een succesvolle omschakeling van de wapenindustrie. De afschaffing van het systeem van de economische compensaties kan alvast vermijden dat civiele bedrijven in de militaire productie verzeild geraken.
38. De SP is voor een gehele nucleaire ontwapening. Nucleaire wapens blijven net als biologische en chemische massavernietigingswapens een gevaar voor de mensheid. De SP onderschrijft volkomen de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof van Den Haag. Het Hof baseerde zich hiervoor op het humanitair oorlogsrecht dat stelt dat het verboden is om onnodig leed te veroorzaken in oorlogstijd. Ten tweede mag een onschuldige burgerbevolking niet nodeloos door een oorlog worden geteisterd. Ten derde moet de neutraliteit van landen worden gewaarborgd en ten vierde mogen er geen schadelijke gevolgen achterblijven na de oorlog. In al deze gevallen zijn kernwapens strijdig met de bepalingen van het oorlogsrecht. Het Hof stelt terecht dat de internationale gemeenschap de plicht heeft de nucleaire ontwapening verder te zetten. België en de Europese Unie moeten dan ook een dynamische politiek voeren om een algehele nucleaire ontwapening geleidelijk dichterbij te brengen. In dit licht is het ook belangrijk te voorkomen dat bijkomende staten of niet-statelijke actoren de kennis en de middelen verwerven om massavernietigingswapens te produceren. Tenslotte moet militaire splijtstof, beschikbaar na ontmanteling in het kader van de ontwapeningsverdragen, door middel van definitieve opbergingstechnieken onbruikbaar worden gemaakt.
39. Het concept van wederzijdse veiligheid - veiligheid door overleg en onderhandelingen met en niet tegen de anderen - is en blijft een hoeksteen van het veiligheidsdenken in het nucleaire tijdperk. Eenzijdige beslissingen maken geen deel uit van dat concept. Eenzijdige verschuivingen in de militaire machtsbalans zijn daarom uit den boze.
40. Als socialisten willen we vermijden dat Centraal- en Oost-Europa opnieuw niemandsland worden tussen een op zichzelf georiënteerd West-Europa en Rusland. Wij komen op voor een nieuw veiligheidsarrangement, waarbij de versterking van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en de hervorming van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) centraal staan. Dat houdt in dat de uitbreiding van de NAVO met de landen van Centraal- en Oost-Europa een essentieel element is in onze visie op de stabiliteit op het Europees continent. We moeten in Europa echter geen keuze maken tussen de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa, de West-Europese Unie of de NAVO, noch mag er een hiërarchie tussen deze verschillende organisaties opgelegd worden. Elk van deze organisaties heeft haar eigen voor- en nadelen, sterke punten en zwakke punten. Daarom moeten deze organisaties elkaar aanvullen en niet in concurrentie treden met elkaar.

41. De West-Europese Unie

De Europese landen kunnen zich slechts een degelijke, moderne en betaalbare defensie veroorloven, wanneer zij nog meer gaan samenwerken en overgaan tot internationale taakverdeling. De West-Europese Unie moet het kader vormen waarin deze toenemende samenwerking tussen de Europese strijdkrachten plaats heeft. De West-Europese Unie moet geleidelijk geïntegreerd worden in de Europese Unie, zodat zij als gewapende arm van de Europese Unie een verlengstuk kan zijn van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid. In dit kader moet de West-Europese Unie ook humanitaire en crisisbeheersingsopdrachten kunnen uitvoeren. De integratie van de West-Europese Unie in de Europese Unie moet een democratische controle door het Europees Parlement mogelijk maken. De trend naar een echte Europese defensie moet als doel hebben de kosten in belangrijke mate te beperken en een efficiënte samenwerking te bevorderen.

42. Rusland en Europa

Een definitieve regeling van het veiligheidsvraagstuk in Europa is niet mogelijk zonder bindende afspraken met Rusland. Dat wil zeggen dat de toekomstige samenwerking met Rusland moet worden vastgelegd in een handvest. De NAVO-Rusland-Raad is, in een eerste fase, één van de hoekstenen van die nieuwe veiligheidsrelatie met Rusland. Deze Raad moet uitgroeien tot een essentieel politiek overlegorgaan. Hij is de plek waar belangrijke militair-technische aspecten worden geregeld met betrekking tot crisismanagement, peace keeping-operaties en nucleaire non-proliferatie. Hij moet toelaten om op alle niveaus meer substantiële wapenreducties te realiseren.

43. De Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa

Het oplossen van conflicten in Europa en op het Euro-Aziatische continent dient bij voorkeur te gebeuren door de tussenkomst van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE). De OVSE is de centrale en allesomvattende organisatie voor overleg, besluitvorming en samenwerking in de regio. Voor de OVSE is een centrale rol weggelegd bij de verwezenlijking van het gemeenschappelijke veiligheidsbeleid. In Europa moet de OVSE de regionale organisatie van de Verenigde Naties worden, met als voornaamste taken: conflictpreventie, ontwapening en het opzetten van vertrouwenwekkende en veiligheidsverhogende maatregelen. De OVSE moet een Handvest voor de Europese Veiligheid ontwikkelen waarmee kan worden voldaan aan de behoeften van de Europese volkeren in de 21ste eeuw. De menselijke dimensie moet in dit veiligheidsmodel voorop staan. Het Handvest moet de cruciale rol die de niet-gouvernementele organisaties te spelen hebben, beklemtonen en verder uitbreiden. Het veiligheidsmodel moet bovendien principes en procedures aanreiken voor een vreedzame oplossing van interne conflicten. Dit alles vergt een substantiële verhoging van de menselijke en financiële middelen van de OVSE.

44. De NAVO

De Noord-Atlantische Verdragsorganisatie zal nooit meer zijn zoals vóór 1989. Met de uitbreiding die niet mag beperkt blijven tot één ronde, moet de NAVO zichzelf hervormen en moderniseren. Zij moet evolueren van een collectieve defensie-organisatie naar een collectieve veiligheidsorganisatie. Wellicht dat de NAVO in de loop van dat proces een andere naam krijgt, en ook andere structuren, opdrachten en leden. Daarbij kan niet worden uitgesloten dat Rusland ooit lid wordt van de NAVO.

45. Het Belgisch leger

Het is onmogelijk dat een klein land als België alle klassieke defensietaken op zich zou nemen. We kiezen resoluut voor een Europese defensie en een verdere samenwerking in NAVO-verband. België moet zijn deel van de taken op zich nemen in een Europese internationale taakverdeling.

46. Het Belgisch leger is reeds sterk afgeslankt en heeft een belangrijk vredesdividend opgeleverd. Afslanken is niet voldoende. Het leger moet zich verder hervormen tot een krijgsmacht die aangepast is aan de nieuwe internationale situatie. We moeten minder willen doen, maar wat we doen, moeten we nog beter doen. De prioriteit moet hierbij gaan naar crisisbeheersingsopdrachten, steeds in multilateraal verband.

Het afgeslankte beroepsleger moet democratisch georganiseerd en gecontroleerd worden. Geen enkele inspanning om dit beroepsleger te vermaatschappelijken mag uit de weg gegaan worden. Het beroepsleger moet de democratische en sociale waarden die ze hoort te verdedigen zelf intern toepassen. Wie de democratie niet kent kan de democratie niet verdedigen. In vredetijd hebben krijgsrcaden geen enkel nut. De afgelopen jaren bleek meer en meer dat zij militairen milder behandelen dan burgers voor burgerlijke rechtbanken behandeld worden. De SP is dan ook voorstander van een afschaffing van de militaire rechtbanken in vredetijd. Er moeten mogelijkheden en procedures uitgewerkt worden om militairen die misdrijven begaan op een zelfde manier te vervolgen als alle andere burgers.

47. Interne veiligheid

Veiligheid moet ook begrepen worden in de zin van de grensoverschrijdende criminaliteit en de impact van de internationale misdaad op de legale economie. Het is van belang dat de derde pijler van de Europese Unie inzake politionele en justitiële samenwerking verder wordt uitgebouwd. Dit moet een veelzijdige samenwerking tussen verschillende gespecialiseerde diensten mogelijk maken die de verschillende vormen van grensoverschrijdende misdaad op een gepaste manier van antwoord dienen. Europol moet uitgebreid worden tot een heuse Europese politiedienst, met directe onderzoeksbevoegdheden in de verschillende lidstaten. De justitiële samenwerking kan gestalte krijgen in de vorm van een Europese procureur-generaal die beroep doet op de nationale gerechtshoven voor het vervolgen van wetsovertredingen.

48. Om de democratische controle te garanderen moet Europol en de Europese procureur-generaal binnen de structuur van de Europese Unie gebracht worden. Het Europees Parlement krijgt de nodige controlebevoegdheden. Daarenboven moet het juridische kader de naleving van de rechten van de mens garanderen.

49. Voor de bestrijding van misdaad buiten de grenzen van de Europese Unie kunnen de nodige structuren worden opgezet in het kader van de OVSE. Dit moet een doeltreffende uitwisseling van informatie en gezamenlijke acties tussen politiediensten mogelijk maken.

50. De Verenigde Naties

De Verenigde Naties blijven een resultante van de wil of onwil van de 185 lidstaten. Het is de plicht van de lidstaten om te komen tot een krachtadig instrumentarium om wereldwijde vrede te handhaven. De Verenigde Naties moeten in de eerste plaats erop toezien dat hun optreden aanzien wordt als die van een bemiddelende buitenstaander. Het gezag van de Verenigde Naties moet versterkt worden door de samenstelling van de Veiligheidsraad aan te passen aan de huidige wereldorde. Een uitbreiding van de Veiligheidsraad dringt zich op. Het aantal van 24 deelnemende landen is een zinvol compromis tussen representativiteit en slagvaardig optreden.

51. Wij pleiten voor een sterke regionale vertegenwoordiging in het kader van de Veiligheidsraad. De Europese Unie zou moeten optreden met één stem. Wij zijn geen pleitbezorger voor een bijkomende zetel voor een afzonderlijke lidstaat van de Unie. Dit Europees initiatief zou inspirerend moeten werken voor andere regionale samenwerkingsverbanden. Regionale organisaties en akkoorden moeten een grotere rol spelen bij de regeling van regionale conflicten en bij de handhaving van vrede en veiligheid.

52. Een 'staand leger'

Om de slagkracht van de VN te vergroten zijn alle deelnemende landen in de Veiligheidsraad verplicht om permanent troepen ter beschikking te stellen van de VN. De optelsom van deze contingents levert voor de VN een 'staand leger' op. Vervolgens moet het gebruik van het vetorecht beperkt worden. Het kan niet zijn dat de internationale gemeenschap niet optreedt in geval van genocide omwille van een eenzijdig veto.

53. Een fonds voor vredesoperaties

Vredesoperaties komen vaak te laat door een gebrekkige financiering. Een heffing op de verkoop van vliegtickets moet de basis vormen voor een gezonde financiële basis voor vredesoperaties. Het luchtverkeer is bij uitstek een vervoermiddel van een vrije en vreedzame wereld. Een quasi symbolische bijdrage van 40 frank of 1 ecu levert de VN jaarlijks 80 miljard

BEF op. Deze bijdrage zou dan een fonds voor vredesoperaties spijzen. Blijven er middelen over op het einde van het jaar, dan kunnen deze geïnvesteerd worden in programma's in het kader van duurzame vredesopbouw of demilitarisering.

54. VN-vredesoperaties moeten duidelijke opdrachten en mandaten meekrijgen en in de tijd beperkt worden. De stationering van troepen kan niet tot in de eeuwigheid doorgaan. Flexibiliteit en realisme moeten richtinggevend zijn. Tenslotte moet er voldoende aandacht voorzien worden voor de nazorg van vredesoperaties. Aandacht voor mensenrechten, herintegratie van militairen in de samenleving en het democratiseren van de plaatselijke politie zijn primordiaal.
55. Conflictpreventie
Interventies blijven dure operaties, zowel op menselijk als financieel vlak. Om de vrede te bewaren moet niet alleen aan bestaande conflicten een einde worden gemaakt, maar moeten tevens toekomstige conflicten worden voorkomen. De beste vorm van conflictpreventie is het a priori erkennen en realiseren van de mensenrechten in de ruime zin.
Dit betekent een monitoring die oog heeft voor politieke en etnische conflicten, maatschappelijke spanningsvelden, economische onderontwikkeling en de draagkracht van het milieu.
56. In plaats dat elk land zijn eigen conflictpreventie-centrum inricht, pleiten wij voor een regionale benadering. Regionale organen, de OVSE en de Europese Unie in het bijzonder, moeten een daadwerkelijk netwerk voor conflictpreventie en terreindiplomatie uitbouwen.
57. Red Alarm-group
Wanneer een conflict escaleert, stelt men al te vaak vast dat er sprake lijkt te zijn van een omgekeerd verband tussen de mogelijkheden om een gewelddadig conflict te voorkomen en de actiebereidheid van regeringen. Daarom stellen we voor om een internationale autoriteit, een zogenaamde Red Alarm-group, in te stellen. Zo'n groep zou uit vooraanstaande internationale personen bestaan en moet bewerkstelligen dat informatie over dreigende conflicten nadrukkelijk onder de aandacht van de Veiligheidsraad gebracht wordt.

5. EEN DUURZAME LEEFOMGEVING VOOR DE KOMENDE GENERATIES

58. De natuur en de kwaliteit van het leefmilieu zullen in grote mate de levenskwaliteit van vandaag en morgen bepalen. Als socialisten onderschrijven we het concept van duurzame ontwikkeling in al zijn aspecten. Voor de SP betekent duurzame ontwikkeling welvaart, welzijn en rechtvaardigheid voor de huidige en toekomstige generaties, zowel hier als elders in de wereld, binnen de ons toegestane milieugebruiksruimte. Deze duurzame ontwikkeling is niet gekant tegen ontwikkeling, maar wel tegen gulzige, nietsontziende vormen van economische groei.
59. Voor de SP blijven de verbintenissen die in 1992 gemaakt werden tijdens de Conferentie van de VN inzake Leefmilieu en Ontwikkeling in Rio de Janeiro richtinggevend voor een doorgedreven internationaal milieubeleid. Vijf jaar na Rio is de balans echter negatief. Dat het milieubewustzijn eindigt aan de deuren van de Wereldhandelsorganisatie is onaanvaardbaar. Ook het Europees milieubeleid blijft nog te veel een onsamenvangende lappendeken. De natuur en het leefmilieu moeten nog steeds onderdoen voor andere belangen, zoals landbouw en transport.
60. Een Europees milieubeleid
Het Europees milieubeleid moet vertrekken vanuit drie belangrijke principes: het voorzorgsprincipe, de vervuiler betaalt en de keuze voor de best beschikbare technologie. Een verdere voltooiing van de Agenda 21 die tijdens de Conferentie in Rio werd opgesteld, blijft de hoofdprioriteit voor de Europese Unie.
61. Bij de uitbreiding van de Europese Unie vormt het leefmilieu een van de belangrijkste uitdagingen. De milieuproblemen en de nood aan investeringen zijn veel groter in de Centraal- en Oost-

Europese landen dan in de huidige lidstaten van de Europese Unie. Een verschillend niveau van milieubescherming tussen de huidige en nieuwe lidstaten zou de werking van de interne markt sterk kunnen verstoren, het welvaartsniveau blijvend scheeftrekken en een protectionistische reactie uitlokken. De inachtneming van de milieunormen zal aanzienlijke inspanningen vergen van de huidige en nieuwe lidstaten. Solidariteit met de landen in Centraal- en Oost-Europa moet zich dan ook vertalen in institutionele ontwikkeling en overdracht van milieuvriendelijke technologieën en vaardigheden.

62. Het Europees landbouwbeleid

De Europese landbouw heeft een cruciale verantwoordelijkheid op te nemen wat betreft het beheer van onze natuurlijke bronnen, de kwaliteit van het grondwater en de watervoorziening, het behoud van de groene zones en een duurzame plattelandontwikkeling.

Het Europees landbouwbeleid moet meer specifiek gericht zijn op de kwaliteit in plaats van op de kwantiteit van de landbouwproductie. Landbouwbeleid houdt een voedselbeleid met veilige en hoge kwaliteitsnormen in. De inkomensondersteuning moet losgekoppeld worden van de kwantitatieve productie, maar gekoppeld worden aan prestaties op sociaal en ecologisch vlak. Het plafonneren van de inkomensondersteuning per bedrijf en het verlaten van de prijsondersteuning ten voordele van die inkomensondersteuning moeten leiden tot een juistere prijs op de exportmarkt en een eerlijke verdeling tussen de landbouwbedrijven. Biologische landbouw en ecologisch verantwoorde productiemethoden, evenals duurzame plattelandontwikkeling en herbebossing, moeten gestimuleerd worden.

63. Een coherent Europees milieubeleid betekent dat het transport- en vervoersbeleid meer rekening houdt met milieuoverwegingen. De voorkeur moet uitgaan naar de uitbouw van een modern spoorweg- en waterwegennet, eerder dan naar een verdere uitbreiding van het wegennet.

64. Alternatieve financiering moet gebeuren via de invoering van de CO₂-energie-taks of een heffing op de kerosine van het Europees luchtverkeer.

65. Draagkracht van het leefmilieu op wereldvlak

Het debat over duurzame ontwikkeling op wereldvlak kan niet rond het ontwikkelingsvraagstuk van de arme landen heen. De sociaal-economische zekerheid van de rijke landen en het recht op ontwikkeling van de arme landen, lijken binnen de grenzen van de milieugebruiksruimte op wereldvlak met elkaar in strijd.

De Europese Unie moet het voortouw nemen op wereldvlak om bij de nieuwe economische benadering ook het recht op een gezond leefmilieu te integreren. Bij elke samenwerkingsvorm moet een 'milieu-toetsing' doorgevoerd worden.

In het bijzonder moet de Wereldhandelsorganisatie de bescherming van het leefmilieu in haar statuten opnemen als een uitdrukkelijke doelstelling van de organisatie.

De Wereldhandelsorganisatie moet dit dan ook mogelijk maken en niet bestempelen als een belemmering van de vrijhandel.

66. De Commissie voor Ecologische Veiligheid moet een realistisch schema uitwerken om te komen tot een wereldwijde verlaging van de druk op het milieu. In de geïndustrialiseerde landen is het mogelijk om een aanvaardbaar peil van welvaart te bereiken met in verhouding 4 maal minder grondstoffen en energie, en dit tegen 2020: de zogenaamde 'factor'-4. Op termijn, tegen 2050, kan men gaan tot een factor-10: met tien maal minder verbruik een even groot welvaartsniveau bereiken.

Investerings in alternatieve productiewijzen zijn noodzakelijk. Het principe van 'de vervuiler betaalt' moet consequent toegepast worden. Een stelselmatige overschrijding van de milieunormen of een te hoge milieulast moeten gesanctioneerd worden met milieuheffingen of beter gezegd een vuiltaks.

67. Parallele rechten

Het milieuvraagstuk in de ontwikkelingslanden is nauw verbonden met een aantal andere factoren, zoals de bevolkingsgroei en het voedselprobleem. Een oplossing hiervoor is evenzeer een basisrecht en aanvaarden we als parallele rechten, parallel met het recht op een gezond leefmilieu.

Deze parallele rechten zijn: het recht op voedselzekerheid, het recht op zuiver water, het recht op een leefbare stad en het recht op reproductieve vrijheid. Voor elk recht moet een wereldwijd programma met een duidelijke resultaatsverbintenis uitgewerkt worden.

6. EEN WERELDWIJDE ETHIEK

68. De voorbije vijftig jaar zijn er talrijke instellingen opgericht die het respect voor de fundamentele vrijheden van de mens tot doelstelling hebben. Toch zijn mensenrechten geen afdwingbaar gegeven. De mensenrechten zijn wel een bezorgdheid van de internationale gemeenschap, maar effectief ingrijpen is er zelden bij.
69. Als de deelnemers aan het internationale toneel zich bewust zijn van hun gedeelde verplichtingen, wordt samenwerking tussen verschillende volken met verschillende belangen en uit verschillende culturen vergemakkelijkt. Conflicten blijven binnen aanvaardbare en zelfs constructieve grenzen. Het is noodzakelijk dat we op zoek gaan naar een kern van gedeelde ethische waarden en principes. Die gemeenschappelijke noemer vormt de basis voor een wereldwijde ethiek.
70. Een vierledig burgerschap
De wereldwijde ethiek is te vatten in een vierledig burgerschap. Het civiele burgerschap omvat de rechten en plichten die vereist zijn voor de individuele vrijheid en fysieke integriteit. Het politieke burgerschap omvat de rechten en plichten die vereist zijn voor deelname aan de uitoefening van de politieke macht. Het sociaal burgerschap omvat de rechten en plichten die vereist zijn voor een minimum aan bestaanskwaliteit op sociaal en economisch vlak. Het groene burgerschap omvat de rechten en plichten die vereist zijn voor de realisering van een gezond leefmilieu.
71. Het civiele burgerschap
De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens biedt een voldoende basis om een internationaal beleid te sturen wat betreft het civiele burgerschap. Vijf punten zijn hierbij van cruciaal belang:
- De gelijkheid tussen man en vrouw als noodzakelijk element in het streven naar menselijke ontwikkeling en als essentieel recht. Vrouwenrechten moeten als het ware verweven worden doorheen alle beleidsvoorstellen en -domeinen.
 - De rechten van het kind: het Verdrag inzake de Rechten van het Kind moet een integraal onderdeel vormen van elk mensenrechtenbeleid. Prioritair zijn de strijd tegen kinderarbeid, een wereldwijd uitgebouwd onderwijsstelsel, het streven naar meer participatie en inspraak voor jongeren en wereldwijde aandacht voor jongerenwerkloosheid.
 - De rechten van minderheden en inheemse volken: zij bevinden zich op het kruispunt van individuele en collectieve rechten. Zij moeten gewaarborgd worden via het onderwijs, voldoende participatie in het democratische bestuur, toegang tot informatie en communicatie en het recht om in vreedzame samenwerking met anderen zelf zijn prioriteiten te stellen.
 - De rechten van vluchtelingen: bij het toelatingsbeleid mag nooit aan de grenzen van humaniteit, rechtvaardigheid en zorgvuldigheid voorbij worden gegaan. Verlening van legale aanwezigheid op het territorium is vaak de enige manier waarop een effectieve bescherming kan geboden worden tegen ernstige schendingen van de mensenrechten. Het Europa zonder grenzen moet een gemeenschappelijk en humaan asielbeleid ontwikkelen, waarbij ook aandacht uitgaat naar de strijd tegen de georganiseerde mensenhandel. Het toekennen van een tijdelijke verblijfsvergunning aan vreemdelingen die buiten hun wil om niet kunnen terugkeren en de regularisatie van vreemdelingen zonder papieren in beklemmende humanitaire omstandigheden, horen hiervan elementen te zijn. Tenslotte moet nagegaan worden hoe internationale samenwerking kan bijdragen tot een vluchtelingenbeleid, bijvoorbeeld door opvang van teruggekeerde vluchtelingen in Belgische programma's van internationale samenwerking.

- De rechten van homo's en lesbiennes: België moet het respect voor de homorechten consequent uitdragen in zijn mensenrechtenbeleid.

72. Het politieke burgerschap

Essentieel bij het politieke burgerschap zijn democratie en goed bestuur. Democratie belichaamt immers de idee van politieke autonomie en emancipatie van de mensen, en is bij uitstek de controle op goed bestuur.

Op Europees niveau houdt dit een versterking in van de rol van het Europees parlement. Het Europees parlement moet daadwerkelijk bij machte zijn de Europese Commissie, de Europese Centrale Bank en de Raad van Ministers te controleren. Indien nodig moet zij aanpassingen kunnen opleggen en het vertrouwen in vraag stellen. Ook de parlementaire vergaderingen bij internationale organisaties, zoals de Raad van Europa en de OVSE, moeten zwaarder doorwegen bij het uitoefenen van de democratische controle.

Op wereldniveau vereist dit, naast de Algemene Vergadering waarin de regeringen van de VN-lidstaten vertegenwoordigd zijn, een parlementaire vergadering.

73. Het sociaal burgerschap

De basis voor het sociaal burgerschap zijn de sociale basisrechten: het verbod op dwangarbeid, het verbod op kinderarbeid, het uitbannen van elke vorm van discriminatie op basis van geslacht, ras en levensbeschouwing bij tewerkstelling, de syndicale vrijheid en het recht op collectieve onderhandelingen.

74. Het groene burgerschap

Het onderschrijven van duurzame ontwikkeling vertaalt zich in het groene burgerschap. De rechten van de komende generaties, het recht op een gezond leefmilieu en de parallelle rechten vormen dit burgerschap.

75. Culturele verscheidenheid

Culturele vrijheid verschilt van de andere vrijheden die meestal betrekking hebben op het individu. Culturele vrijheid is een vorm van collectieve vrijheid. Het geeft het recht aan een groep van mensen om een bepaalde levenswijze te kiezen en te volgen. Dit is de essentie van ontwikkeling. Culturele vrijheid vormt een waarborg voor vrijheid in het algemeen. Zij stimuleert creativiteit en verscheidenheid, wat de samenleving dynamisch en vernieuwend maakt.

Begrippen als democratie, mensenrechten, gelijkheid (tussen man en vrouw), zijn de gemeenschappelijke noemer van alle culturen. Het wereldwijde burgerschap vormt het kruispunt van die culturele verscheidenheid.

76. Het streven naar menselijke ontwikkeling bestaat uit het bereiken van alle mensenrechten.

Iedere mens moet een volwaardig leven kunnen leiden. Hij of zij moet zijn of haar economische, sociale, politieke, civiele en culturele rechten ten volle benutten. Het nastreven van de individuele rechten wijst niet op een doorgedreven individualisme. Individuele rechten geven op een gepaste wijze uitdrukking aan de idee dat alle mensen als gelijkwaardig moeten worden beschouwd.

77. Instrumenten voor een mensenrechtenbeleid

De VN-Mensenrechtencommissie moet eenzelfde statuut krijgen bij de Sociaal-Economische Veiligheidsraad als de Internationale Arbeidsorganisatie en de Commissie voor Ecologische Veiligheid. Hierbij moet een duidelijk kader het mogelijk maken voor de VN-Mensenrechtencommissie de bescherming van de mensenrechten en de democratie te garanderen en zelfs af te dwingen via initiatieven op het vlak van de schuldenlast, handelsvoorwaarden en toegang tot internationale samenwerkingsprogramma's. Opnieuw pleiten we voor een positieve discriminatie.

De Europese Unie moet op dit vlak een gemeenschappelijk beleid ontwikkelen en een Europees Centrum voor de Mensenrechten uitbouwen, dat nauw samenwerkt met het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg. Dit Europees Hof voor de Rechten van de Mens moet een integraal deel uitmaken van het Europees Verdrag. Op wereldvlak moet de Europese Unie pleiten voor de oprichting van een Permanent Oorlogstribunaal.

78. De civiele samenleving

Wanneer de roep om mensenrechten niet gedragen wordt door de eigen bevolking, is het moeilijk om regeringsleiders te wijzen op hun verantwoordelijkheid. Daarom is het van belang om in elke samenleving mensen en groepen te identificeren die legitieme gesprekspartners zijn. In hun eigen samenleving kunnen zij opkomen voor de mensenrechten. Hier is een belangrijke taak weggelegd voor de civiele samenleving. Ze vormen één van de kernen van elk toekomstig wereldburgerschap. Zij kunnen de wereldopinie mobiliseren om op lokaal vlak een tegenmacht op te bouwen en een wereldwijde democratische controle te verzekeren. De verschillende groeperingen van de civiele samenleving zoals vakbewegingen, niet-gouvernementele organisaties en milieubewegingen moeten hiervoor het eigen hokje weten te overstijgen en meer samenwerken.

7. EEN EUROPESE PARTIJ

79. Er is nood aan politieke schaalvergroting. Wij hebben nood aan een ideologische discussie op Europees vlak. Sociale bewegingen en politieke partijen moeten elkaar vinden over de landsgrenzen heen. De maakbaarheid van onze mondiale samenleving moet de inzet van deze discussie zijn. De verdere Europese integratie dwingt de traditioneel nationaal georganiseerde partijen om zich Europees te organiseren. De Partij van de Europese Sociaal-democraten (PES) loopt achter op de Europese integratie.

In het licht van een verdere democratisering van de Europese Unie is er nood aan een tegengewicht. Europese partijen vervullen een essentiële rol in het democratiseren van de Europese politiek en het realiseren van een draagvlak bij de bevolking voor de Europese besluitvorming.

80. De Partij van de Europese Sociaal-democraten moet haar vrijblijvend karakter overstijgen. In de eerste plaats moet het onderling overleg binnen de PES versterkt en meer afgestemd worden op concrete voorstellen. De PES moet het forum bij uitstek worden voor Europese en internationale beïnvloeding en machtsvorming. In het bijzonder naar de Socialistische Internationale toe en inzake internationale beleidsdomeinen, moet de PES zich organiseren als een echte Europese partij. Samen staan we sterk. De PES moet contacten leggen met het Europees Vakverbond, jongeren- en vrouwenorganisaties en de Europese milieubeweging. Samenwerking tussen de studiediensten van de lidpartijen, kruisbestuiving tussen socialistische vakverenigingen en mutualiteiten moeten de PES en de lidpartijen meer Europese en internationale diepgang geven. De ledenvergaderingen van de SP (nationaal, federaties, plaatselijk) zullen in de toekomst openstaan voor leden en militanten van zusterpartijen, die op het grondgebied van deze gemeenten leven. De SP-afdelingen en federaties zullen contacten leggen met afdelingen en federaties van zusterpartijen. Dit kan gebeuren in het kader van partnerschappen van steden en gemeenten of in het kader van grensoverschrijdende samenwerking bij de aanpak van gemeenschappelijke problemen.

8. ONZE ACTIEPUNTEN

NAAR EEN INTEGRALE BENADERING

81. Elk beleidsdomein moet nagaan hoe de internationale dimensie kan bijdragen tot een samenleving die iedereen, in Noord en Zuid, een zo groot mogelijke (menselijke) zekerheid kan bieden. De beleidsverantwoordelijke voor internationale samenwerking moet, ten aanzien van de andere departementen, hiervoor de nodige bevoegdheid krijgen.

82. De SP wil dat buitenlandse zaken, handel, ontwikkelingssamenwerking en defensie verworden tot één Ministerie van Internationale Samenwerking, zodat de beleidscoördinatie optimaal gewaarborgd kan worden.

EEN KRACHTDADIG POLITIEK EUROPA

83. De SP zal zich daarom 100% inzetten om van de Partij van de Europese Sociaal-democraten een sterke partij te maken die zich in de eerste plaats inzet voor het Europees belang.

84. De Europese Unie moet definitief en consequent komaf maken met de unanimitétsregel. Europese beslissingen horen bij gekwalificeerde meerderheid genomen te worden.

85. Een Europese sociaal-economische regering moet een aantal economische en sociale bakens als minimumgrenzen uitzetten en de voltooiing van de muntzone koppelen aan sociale cohesie en fiscale coördinatie. Die regering hoort jaarlijks aan het Europees Parlement en aan de Europese Raad te rapporteren over de naleving hiervan. Samen met de Europese vakbeweging zal de SP strijden voor een veralgemeende 32-urenweek in de Unie.
86. Een automatisch stelsel van overdrachten naar de sociaal zwakste lidstaten en een Stabiliteitsfonds voor lidstaten die getroffen worden door onverwachte economische schokken, dienen ingevoerd te worden.
87. Het economisch en sociaal gewicht van de EU moet ook internationaal vertaald worden. De EU dient met één stem naar buiten te treden. De Europese leden van de VN-Veiligheidsraad moeten hun zitje afstaan aan de Unie.
88. Voor de SP blijft een federaal Europees model het instrument bij uitstek voor een sociaal antwoord op de toenemende mondialisering.

EEN WERELDWIJD SOCIAAL MODEL

89. Buitenlandse investeringen, handel en internationale samenwerking moeten de naleving van de sociale basisrechten onderschrijven. Dit is een verantwoordelijkheid van de regeringen, ondernemingen en de civiele maatschappij.
90. De Wereldhandelsorganisatie dient alle invoerbepalingen ten aanzien van producten uit de ontwikkelingslanden weg te werken. Om de eerlijke handel verder te bevorderen, zal de SP op Europees niveau pleiten voor de invoering van een sociaal label. Blijvende steun moet uitgaan naar de Schone-Kleren-Campagne.
91. Het realiseren van een wereldwijd, sociaal model is niet haalbaar via het blijvend vooropstellen van de 0,7%-norm. De SP pleit dan ook voor het invoeren van alternatieve financieringsbronnen voor de verwezenlijking van dit sociaal model:
 - het invoeren van een heffing van 0,5% op internationale valutaspeculatie;
 - het invoeren van een wereldwijd transfertsysteem volgens vaste en billijke schalen;
 - er is verder onderzoek nodig naar een heffing op bits, ruwe olie en oneerlijke handel.
92. Het realiseren van een wereldwijd sociaal model moet gepaard gaan met een nieuw model voor wereldbeheer. Voor de SP vertaalt dit zich in de oprichting van:
 - een Sociaal-Economische Veiligheidsraad
 - een Wereld Monetair Fonds
 - een VN-Programma voor Menselijke Ontwikkeling.
93. De Internationale Arbeidsorganisatie moet de bevoegdheid krijgen om de naleving van de sociale basisrechten daadwerkelijk te kunnen controleren.

VREDE EN VEILIGHEID

94. De West-Europese Unie dient geleidelijk geïntegreerd te worden als gewapende arm van de EU.
95. De legers van de afzonderlijke lidstaten worden verder geïntegreerd tot een Europees leger. Dit moet een verdere vermindering van de militaire uitgaven met zich meebrengen.
96. De uitbreiding van de NAVO dient samen te gaan met de herziening van het Verdrag over Conventionele Bewapening.
97. Centraal-Europa dient de status van een kernwapenvrije zone te krijgen.

98. De Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) heeft de taak om een Handvest voor de Europese Veiligheid te ontwikkelen.
99. Een tweede herstructurering in de diepte moet een afspiegeling zijn van de toekomstige rol van het Belgisch leger. Investerings in vorming, werkingsmiddelen en militair materieel moeten gericht zijn op vredeshandhaving, humanitaire operaties en internationale taakverdeling.
100. Het uitbouwen van Europol tot een heuse Europese politiedienst en het invoeren van een Europese procureur-generaal moeten de derde pijler van de EU vorm geven.
101. De VN-Veilighedsraad dient uitgebreid te worden tot 24 landen.
102. De VN moet kunnen beschikken over een 'standing force'. Deze troepen die in principe geleverd worden door de permanente leden, worden uitgestuurd met een duidelijk mandaat, beperkt in de tijd, en met aandacht voor duurzame vredesopbouw.
103. Een wereldwijde heffing op de verkoop van vliegtickets, ten belope van 40 frank, moet een Fonds voor Vredesoperaties spijzen.
104. De SP is voorstander van een Europees Centrum voor Conflictpreventie en Terreindiplomatie. In het kader van de EU en de OVSE dient er een 'Peace Corps' van vrijwilligers uitgebouwd te worden.
105. Een Red Alarm-group bestaande uit vooraanstaande internationale personen, moet de VN-secretaris-Generaal bijstaan bij het signaleren van nakende conflicten aan de Veiligheidsraad.
106. Bij een verdere conventionele ontwapening dient het maximale niveau van bewapening bepaald te worden per land.
107. De EU moet de gelden voor wetenschappelijk onderzoek aangewend voor militaire doeleinden, via een meerjarenplan terugdringen tot maximaal 5%.
108. Het VN-Register voor Conventionele wapens moet uitgebreid worden met kleine wapens, munitie, anti-persoonsmijnen en blindmakende wapens.
109. De SP is voor het uitbannen van alle massavernietigingswapens (nucleair, biologisch en chemisch).

EEN DUURZAME LEEFOMGEVING

110. De EU moet de verbintenissen aangegaan in Agenda 21, versneld uitvoeren. Financiering hiervan dient gezocht te worden via de invoering van een CO₂-energiesubsidie, een Europees wegevenvignet of een heffing op de kerosine van het Europees luchtverkeer.
111. Het Europees landbouwbeleid moet meer specifiek gericht worden op de kwaliteit van de landbouwproductie. 10% van de landbouwbegroting hoort te gaan naar de biologische landbouw. De inkomensondersteuning moet gekoppeld worden aan prestaties op sociaal en ecologisch vlak.
112. De uitbouw van een modern spoorwegennet dient de voorrang te hebben op een verdere uitbreiding van het wegennet. Goederentransport via het spoorwegennet dient gestimuleerd te worden.
113. De Sociaal-Economische Veiligheidsraad moet een meerjarenplan uitwerken om de positieve gevolgen van het beleid van de geïndustrialiseerde landen, om tegen 2020 een aanvaardbaar peil van welvaart te bereiken met in verhouding vier maal minder grondstoffen en energie (factor -4), rechtvaardig te verdelen op wereldvlak. Tegen 2050 dient men te streven naar de factor -10.

114. Een stelselmatige overschrijding van de milieunormen of een te hoge milieulast, door landen of bedrijven, moeten wereldwijd gesanctioneerd worden.
115. Schone technologie moet ook toegankelijk zijn voor de ontwikkelingslanden. Daartoe moet de octrooiwetgeving herzien worden, zodat multinationals hun uitvindingen niet langer kunnen afschermen.
116. Inzake voedselzekerheid, het recht op zuiver water, een leefbare stad en de bevolkingsproblematiek moet de internationale gemeenschap zich verbinden tot een wereldwijd programma met een duidelijke resultaatsverbintenis.

EEN WERELDWIJDE ETHIEK

117. Alle Europese en internationale besluitvormingsniveaus dienen minimumnormen te aanvaarden voor de vertegenwoordiging van de vrouw.
118. De EU dient uitwisselingsprogramma's voor jongeren uit te breiden tot alle niveaus.
119. De rechten van minderheden en inheemse volken dienen gewaarborgd te worden via het onderwijsstelsel, voldoende participatie in het democratisch bestuur, toegang tot informatie en het recht om eigen prioriteiten te stellen.
120. Op Europees vlak moet men een nieuw statuut uitwerken inzake tijdelijke bescherming voor ontheemden, met gewaarborgde sociale rechten. Het beleid inzake internationale samenwerking dient mogelijkheden te onderzoeken voor een begeleide terugkeer van uitgeprocedeerden.
121. Het Europees Parlement moet daadwerkelijk bij machte zijn de Europese Commissie, de sociaal-economische regering, de Europese Centrale Bank en de Raad van Ministers te controleren en desnoods het vertrouwen in vraag te stellen.
122. De Algemene Vergadering van de VN krijgt een tweeledige structuur: een vertegenwoordiging van de regeringen en een parlementaire vertegenwoordiging.
123. Grens- en sectoroverschrijdende samenwerking tussen de verschillende elementen uit de civiele maatschappij dient gestimuleerd te worden door de regelgeving inzake subsidiëring.
124. Het Europees Hof van de Rechten van de Mens moet een integraal onderdeel vormen van het Europees Verdrag. De EU dient overigens één Centrum voor de Mensenrechten uit te bouwen waarin de reeds bestaande geïntegreerd worden.
125. Een Permanent Oorlogstribunaal dient opgericht te worden.

EEN PARTIJWERKING VOOR DE 21STE EEUW

126. De consultaties die de PES organiseert voorafgaand aan Europese ministerraden, dienen te leiden tot bindende afspraken.
127. De SP pleit voor een uitwisseling van informatie en personeel tussen de verschillende componenten van de Europese sociaal-democratie.

SAMENSTELLING VAN DE VOORBEREIDENDE WERKGROEP

Jacques Bex, Rik Coolsaet, Ludo Cuyvers, Patrick De Beyter, Jan De Bock, Carmen De Brouwer, Valerie Del Re, Claudia De Maesschalck, Dirk De Meirleir, Erik Derycke, Franklin Devrieze, Frank Duhamel, Ben Faes, Etienne Frederic, Bart Kerremans, Henk Kindt, An Kuyken, Geert Laporte, Luc Liebaut, Bernard Mazijn, Carl Michiels, Daniel Pharazijn, Danny Pieters, Glen Rayp, Paul Rietjens, Milan Rutten, Solomon Seyoum, Stefaan Smis, Stefaan Thijs, Bernard Tuyttens, Patrick Van Baelen, François Vancluysen, Kurt Vandenberghe, Gerlinda Van den Dries, Dirk Van Der Maelen, Rudy Vander Vennet, Jean Van Eeckhaute, Jos Van Elewijck, Gaston Van Larebeke, Jorg Vereecke, Pol Verhaegen, Jan Vermeersch, Helen Verspeelt, Eric Willemaers